

Tennessee Williams – Kočka na rozpálené plechové střeše

Zařazení do kontextu:

- světová dramatika 2. ½ 20. stol.
- psychologické drama
- Severní Amerika
- Další američtí dramatici: Eugeno Neill, Arthur Miller. Edward Albee

Životopis autora

Vlastním jménem Thomas Lanier Williams je americký černošský dramatik, básník a prozaik, patří k nejvýznamnějším dramatikům 20. století, jeho hry jsou stále na repertoáru světových, ale i našich divadel. Narodil se 26. března 1911 v městě Columbus ve státě Mississippi v USA v rodině obchodního cestujícího. Po střední škole studoval žurnalistiku a během studia si vydělával různými brigádami. Po skončení školy odchází do Los Angeles a používá jméno Tennessee Williams.

Jeho život je hodně podobný osudům jeho hrdinů – byl homosexuál závislý na barbiturátech a amfetaminu, zemřel 25. února 1983 po požití velkého množství alkoholu. Také jeho hrdinové jsou lidé, kteří se dostali do velmi složité životní situace a cestu si hledají v iluzích, nikoliv v realitě života. Typické pro jeho dramata je psychologické vykreslení hlavních postav příběhu. Jeho nejznámější díla pocházejí ze 40. – 50. let. Většina her, básní i prózy není přeložena dosud do češtiny. Nejznámější jeho hry jsou nepochybně *Kočka na rozpálené plechové střeše* – hraje se i v současnosti v českých divadlech, je i známé filmové zpracování oceněné Oscarem s Paulem Newmanem a Liz Taylorovou, za toto dílo obdržel Williams Pulitzerovu cenu. Je známé i drama *Skleněný zvěřinec*, *Tramvaj do stanice Touha* a *Sestup Orfeův*.

Dílo

Tramvaj do stanice Touha drama stárnoucí ženy, která má strach ze stárnutí a samoty
Kočka na rozpálené plechové střeše (*The cat On A Hot Tin Roof*) – 1955

Kompozice:

Kočka na rozpálené plechové střeše je psychologické drama o třech dějstvích, odehrávající se ve dvou pokojích sídla otce Pollitta.

Drama bylo sepsáno v roce 1955 a svou popularitu si zachovává dodnes. Hra je komponována podle pravidel klasické aristotelské poetiky (jednota místa, času, děje).

Téma:

Autor se v tomto díle snaží poukázat na společenské nedostatky, a to především na pokrytectví, přetvářku, lhaní a honbu za mocí a penězi.

W. Tennessee se nepokouší v této hře řešit psychologické problémy jediného člověka, ale snaží se na příběhu několika lidí zachytit skutečnou povahu lidského jednání.

Děj:

Děj se odehrává během dne narozenin tatínka. Celá rodina se schází nejen kvůli 65. narozeninám, ale hlavně kvůli získání jeho přízně. Všichni kromě tatínka a matky ví o jeho rakovině a tak se pokouší vybojovat co největší podíl z dědictví. Především je to syn Gooper se ženou Mae, kteří mají vše promyšlené a okatě působí na rodiče, a Margarret, manželka otcova mladšího a oblíbenějšího syna Bricka. Brick celou touto rodinou opovrhne a únik hledá v alkoholu. Otec se snaží Brickovi pomoci s jeho depresemi a závislostí na alkoholu. Na povrch vyplouvají nepříjemné rodinné vztahy spolu s charaktery jednotlivých postav. Otec ztrácí postoj hlavy rodiny kvůli jeho nemoci, Brick se poddává Margaretě kvůli alkoholové závislosti.

Hlavní postavy:Brick:

bývalý slavný fotbalista, poté reportér
celý život měl velmi dobrý přátelský vztah se Skipperem, společnost je považovala za homosexuály – oba propadli alkoholu, Skipper se vyspal s Margaretou a následně spáchal sebevraždu
z Bricka se stává notorik, nesnáší svůj život a lidi kolem sebe, i Margaretu
je velmi flegmatický
neusiluje o otcovo dědictví

Margareta(Maggie):

pokrytecká
pomlouvačná
ví, že ji Brick nemiluje, ale ona v rodině setrvává a bojuje společně s Cooprovou rodinou o otcovo dědictví
sebe sama považuje za „Kočku na rozpálený plechový střeše s cílem vydržet na ní co nejdýl,

Cooper a Mae:

pokrytečtí
vypočítavý
vše mají dopředu vypočítané a snaží se pomocí jejich pěti dětí předvést před otcem a matkou a získat tak nárok na dědictví

Otec Pollite:

milionář
vlastník rozlehlých plantáží
ke všem, kromě svého mladšího syna Bricka, se chová pohrdavě až hrubě
po zjištění rakoviny ztrácí smysl života
Brick ho zklamal, a proto neví komu má své plantáže odkázat

Matka:

korpulentní
dobromyslná
naivní
svého manžela miluje, ale zároveň touží být rozhodující hlavou rodiny

Jazyk:

- Hovorový jazyk
- občas vulgarismus

- rodinné prostředí
- hádky
- v dialozích Mae s Maggie se objevují dvojsmyslné narážky a pokrytecké oslovování typu „má milá“, „má drahá“, „drahoušku“ apod.

Filmové zpracování:

USA, 1958

Režie:

Richard Brooks

Hrají:

Elizabeth Taylor

Paul Newman

Burl Ives

Jack Carson

Judith Anderson